

LIDOVÉ NOVINY

ÚTERÝ 27. ČERVNA 2017

NEZÁVISLÝ DENÍK ZALOŽENÝ 1893

CENA 18 Kč | XXX/148**

Jen každý pátý Čech přízná peklo v práci

Nejčastějším cílem šikany jsou ženy ve středním věku. Mají strach se bránit a z práce raději odcházejí

KATEŘINA KOLÁŘOVÁ

PRAHA I nenápadná, plíživá šikana v zaměstnání může mít tragické následky. Václav učil přes dvacet pět let na univerzitě ve východních Čechách. Tempu moderní doby se ale přizpůsoboval obtížně, začal se mladými kolegy zaostávat a stal se cílem neustálé kritiky. Obrátil se proto na Mobbing Free Institut, který se podobnými případy zabývá. Řešení se nedařilo. Dva

roky před odchodem do důchodu vypsal fakulta výběrové řízení na jeho místo. Pětašedesátiletému profesorovi několik dní nato se lhalo srdce a zemřel.

„Pokud člověk veškeré kroky poškozování prožívá s velkým stresem, není divu, že situaci nevydrží. Může nastat psychické zhroucení, nebo dokonce smrt,“ říká Michaela Švejdová, zakladatelka Mobbing Free Institutu.

Dnes zveřejněný výzkum agen-

tury GfK varuje, že Václavův příběh není ojedinělý. „S nějakou formou šikany na pracovišti má aktuálně zkušenost devatenáct procent osob starších 15 let,“ představila výsledky výzkumu Barbora Večerková, vedoucí zdravotnického výzkumu GfK.

Šikanuje šéf i kolegové

Šikana, tedy cílené zneužívání či týrání člověka, který se neumí bránit, má sedm druhů. Nejčastěji se

její oběti setkávají s bossingem (šikanou ze strany vedoucího) a mobbingem (systematickým útokem skupiny).

Podle GfK nejčastěji čelí utlačování ze strany kolegů ženy ve věku mezi 40 a 49 roky.

Nejobvyklejším způsobem řešení situace je odchod šikanovaného ze zaměstnání. Právni i jiná ochrana totiž dost pokulhávají.

„Naše zákony ochranu zaměstnance před šikanou prakticky ni-

jak neřeší. Některé spory končí před soudem, ale jsou velmi zdoluhavé, náročné a s nepříliš přesvědčivými výsledky,“ popsal LN specialista na pracovní právo Marie Janšová.

Šikanu pomáhají řešit i inspektoři práce, narážejí však na strach o místo. „Při kontrolách se zaměstnanci bojí podávat informace,“ říká Věra Smolná z Oblastního inspektorátu práce pro Středočeský kraj. **Pokračování na straně 3**

KULTURA

**Tvrdohlavý Róna
po dvaceti letech**

Měl Franz Kafka orlí nos? I takové otázky řeší Jaroslav Róna na nové výstavě na Staroměstském náměstí. Naposledy v takovém rozsahu vystavoval v roce 1997. **strana 7**

DOMOV

**Potírá drogy bez
prověrky**

Protidrogový koordinátor Vobořil už několik měsíců marně žádá o bezpečnostní osvědčení. **strana 2**

NÁZOR

Drahý klub kuřáků

V touze zapálit si opět v hospodě mohou být kuřáci uvedeni v omyl, který je bude dost stát. **strana 9**

SLOUPEK LN

Kohl za trest

ZBYNĚK PETRÁČEK

Loučení s velikanem. Tak působí chystaný pohřeb Helmuta Kohla. Byl posledním Evropanem z těch, kteří strhli železnou oponu. Byl politikem, který dokázal využít příležitost, jakou historie nabízí jednou za desítky let. Výraz velikan nemíří na Kohlova postavu, ale na jeho význam, který přesahuje ideové směry i ústavně dané pozice. Byl to velikan, s jakým by se měli loučit veličani srovnatelné kategorie, ať už jsou dnes kritizováni sebevíc. Například Lech Walesa za Polsko. Nebo Viktor Orbán za Maďarsko. Anebo Václav Klaus za Česko. Ale ten tam nebude.

Právě Klaus s Milošem Zemanem se rádi řadili do stejné váhové kategorie, rozuměj kategorie přesahující ústavní funkce či stranické členství. Právě Klaus byl před lety na pohřbu Margaret Thatcherové a pak si stěžoval, jak loučení s ní jiní údajní veličani opomněli. O to větší škoda, že právě Klaus se s Kohlem loučit nebude.

Kohl zosobňoval takovou Evropu, jež byla přitažlivá i pro kritiky dnešní podoby EU (i pro Klause).

Tím hůře, že český zástupce na rozloučení s Kohlem se vybírá tak, jako by to mělo být za trest.

Na Kohlův pohřeb letí náhradník

BLAHOŠLAV HRUŠKA

PRAHA Kolem pohřbu bývalého německého kancléře Helmuta Kohla se v Česku strhla politická přetahovaná. Dala by se shrnout do otázky: Poletí na smuteční tryznu do Štrasburku Bohuslav Sobotka, Lubomír Zaorálek, Miloš Zeman, nebo dokonce Václav Klaus? Řešení je překvapivé.

Jde nejen o to, kdo si více váží odkazu sjednotitele Německa. Česká vláda byla postavena před situací, kdy musela hledat náhradníka za Bohuslava Sobotku, jemuž pozvánka na rozloučení s Kohlem dorazila. Premiér bude muset tryznu vynechat kvůli cestě do Japonska. Ze čtyřdenní návštěvy se vrací v noci z pátku na sobotu a bylo by krajně obtížné rovnou se přemístit do francouzského Štrasburku, kde Evropský parlament organizuje státnický akt.

Vláda proto pověřila účastí politického náhradníka. Nestal se jím ministr zahraničí a volební lídr ČSSD Lubomír Zaorálek, ale v souladu s protokolem první místopředseda vlády Richard Brabec (ANO), který je po Sobotkovi druhým nejvyšší postaveným mužem kabinetu.

Do věci se ale vložil i Pražský hrad. Ten sice do rozhodnutí vlády, koho na Kohlův pohřeb vyslat, formálně nemá co mluvit, přesto to ale udělal. „Doporučili jsme účast prezidenta Václava Klause,“ řekl LN mluvčí Hradu Jiří Ovčáček. Klaus dal nakonec přednost přednášce v Aténách. **Pokračování na straně 2**

Ostrava, to je moje! Podváté a zároveň naposledy se ve středu představí na Zlaté třetí nejlepší atlet světa Usain Bolt. Třicetiletý Jamajčan zahrnul ostravský mítink do turné, během něhož se loučí se svou fenomenální kariérou. Žádný jiný podnik Bolt neabsolvoval častěji. „Bude to hodně emotivní. Jsem tu jako doma, místní fanoušci jsou skvělí,“ řekl včera v Ostravě světový rekordman na 100 a 200 metrů. **Více na straně 17** FOTO ČTK/AP

Máme dvě favoritky Wimbledonu

Petra Kvitová a Karolína Plíšková se ocitly v centru pozornosti tenisového světa

JAROSLAV ŠINDELÁŘ

EASTBOURNE/PRAHA „V roce comebacků je ten její tým nejvíce strhujícím a nepravděpodobným zároveň,“ napsal o triumfu Petry Kvitové na turnaji v Birminghamu britský list Telegraph. Vystihuje to světové reakce na pohádkový příběh o tom, jak šest měsíců od pořezání levé ruky neznámým pachatelem dokázala vystoupat zpět na výsluní.

Ale nejen to. Akcie českých tenistek dosud nikdy v historii nebyly tak vysoko. Ještě se nestalo,

aby největšími favoritkami na titul v ženském dvouhře ve Wimbledonu byly dvě z nich. Podle tuzemských i zahraničních sázkových kanceláří, jmenujeme Bwin, Tipsport či Fortunu, jsou Petra Kvitová (na snímku vpravo) a Karolína Plíšková s kurzem 6 : 1, respektive 6,5 : 1 daleko před ostatními adeptkami na triumf. Vždyt současná světová jednička Angelique Kerberová má kurz na vítězství v All England Clubu 13 : 1, aktuální dvojka Simona Halepová dokonce 21 : 1. „Tráva je pro obě Česky oblíbeným povrchem,

jejich stylu naprosto vyhovuje a těžko hledají konkurenci. Kvitová v Londýně dvakrát triumfovala a vyhrála turnaj v Birminghamu, Plíšková se titulu na

grandslamu mocně přibližuje,“ uvedl vedoucí bookmaker Tipsportu Ladislav Pavlis.

Pokud by turnaj ovládla Plíšková, stala by se světovou jedničkou. Kvitová by se triumfem z let 2011 a 2014 dovršila hattrick a její návrat po vážném zranění rovnou na tenisový olymp by se stal námětem legendárních příběhů. „Jsem velmi, velmi šťastná. Tohle jsem na druhém turnaji po návratu nečekala. Ano, cítím se jako v pohádce,“ řekla Kvitová po nedělním triumfu v Birminghamu. **Pokračování na straně 17**

PŘEDPLATNÉ 225 555 533

Cena: Slovensko 1,10 €

WWW.LIDOVKY.CZ

1 7 1 4 8

9 770862 592036

Jen pětina lidí přízná šikanu

Dokončení ze strany 1

Šikana má obvykle jednu ze sedmi podob (viz box) a nejčastěji šikanuje nadřízený. Podle výzkumu agentury GfK je tomu tak v 57 procentech případů.

„Čeští manažeři si z našeho pohledu vůbec neuvědomují důsledky, které svým chováním způsobují, ať již oběti, nebo podniku,“ říká zakladatelka Mobbing Free Institutu Michaela Svejdomá. „Místo motivace a funkčního vedení zaměstnance spíše ponižují a snaží se jim dokázat jejich neschopnost různými zákeřnostmi a úkoly, jež jsou pod jejich úrovní. Mylně se domnívají, že tím upevní svoji pozici,“ popisuje typické znaky bossingu.

Čtvrtinu zaměstnanců podle GfK „trýzní“ jejich kolegové a čtyři procenta z oslovených zažila šikanu ze strany svých podřízených.

Příkladem šikany ze strany kolegů je případ bankovního poradce Petra. Na osobní útoky ze strany kolegyně opakovaně upozorňoval nadřízeného. Přestože se ke svým činům přiznala, nechal Petrův šéf o situaci rozhodnout celý tým. Ten upřednostnil mladou atraktivní kolegyni. Management Petrovi doporučil z práce „dobrovolně odejít“, to on ale nechtěl a snažil se s firmou domluvit. Po neúspěšných snahách do případu zasáhl Mobbing Free Institut, který Petrovi zajistil alespoň důstojné podmínky odchodu.

Většina udání je anonymních

Ze nejčastějších druhů šikany je mobbing a bossing, potvrzuje Státní úřad inspekce práce. Na jeho inspektory se pracovníci mohou obrátit s žádostí o prověření situace na pracovišti.

„Je to velmi citlivé téma. Zaměstnanci proto nezdědíka podávají podněty ke kontrole anonymně, většinou z obavy ze ztráty zaměstnání,“ poznamenává Jiří Macíček, náměstek generálního inspektora Státního úřadu inspekce práce. Podepsat stížnosti se podle Macíčka nebojí až bývalý zaměstnanec. Pokud inspektorát vyhodnotí, že se jedná o šikanu, vyrazí přímo na pracoviště.

Vyšetřující inspektoři se ale musí spoléhat na to, že jim pracovníci firmy situaci pravdivě popíší. „Dotazy jim pokládáme bez přítomnosti dalších osob,“ přiblížila průběh šetření Eva Smolná, inspektorka z Oblastního inspektorátu pro Středočeský kraj. I podle jejich zkušeností zaměstnanci z obavy o ztrátu práce nechtějí nic říct. „Máme proto velmi ome-

ILUSTRACE RICHARD CORTÉS

Šikanu není snadné v zárodku odhalit. Může mít sedm podob

- **Bossing**
Šikanování ze strany vedoucího. Tlakem chce nadřízený dosáhnout poslušnosti nebo donutit k výpovědi.
- **Mobbing**
Útoky skupiny zaměstnanců vůči slabšímu kolegovi. Příznakem jsou opakované zlomyslnosti, pomluvy a urážky od spolupracovníků.
- **Staffing**
Útoky na vedoucího zaměstnance ze strany podřízených.

Cílem je znemožnit nadřízeného a tím ho donutit k rezignaci.

- **Sexual harrasment**
Zahrnuje i složku fyzickou („náhodné“ doteky). Verbálně se projevuje sexuálně zabarvenými vtipy nebo narážkami na osobní život oběti.
- **Dissen**
Případ, kdy se kolektiv snaží slabšího jedince zdiskreditovat kvůli jeho „nedostatkům“. Často se objevuje

v případech, kdy do mužského kolektivu přijde žena.

- **Defaming a shaming**
Cílem útoku je pověst jednotlivce, skupiny nebo celé firmy. Pověst je organizovaně napadána s cílem ji úplně poškodit.
- **Bulling**
Nejčastějšími prostředky jsou intriky, pomluvy, veřejné pohrdání. Cílem je jedince psychicky zruinovat a pokorit před ostatními.

zené možnosti, jak mobbing či bossing prokázat,“ dodala Smolná. Pokud inspekce zjistí, že na pracovišti není všechno v pořádku, nařídí firmě situaci napravit, a nadto může udělit až třímiliónovou pokutu.

Základní rada odborníků je jednoduchá. Ozvat se. „Je třeba obrátit se na nadřízeného, vedení společnosti nebo odbory,“ doporučuje Eva Smolná z úřadu inspekce práce.

Podle předsedy Českomoravské konfederace odborových svazů Josefa Středuly hrají odbory při šetření šikany důležitou roli. „Právě možnost najít u odborové organizace zastání je jistě výhodou členství, a případy šikany jsou tak zpravidla eliminovány hned v zárodku,“ řekl LN Středula. Vedení firem si proto podle jeho zkušeností dialog s odbory pochvaluje, protože jim zprostředkují informace, které jim jejich podřízený management neřekne.

Když ani paragrafy nepomohou

Pomoc hledají oběti šikany i u právníků. Ani tak ale nemusí uspět. „Je možné obrátit se na soud. Je ale potřeba si uvědomit, že se jedná o krajní řešení, jelikož je jak z časového, tak finančního hlediska náročné,“ upozorňuje specialista na pracovní právo Marie Janšová.

Před soudem totiž musí utlačování na pracovišti dokázat sám šikanovaný zaměstnanec. „Musí mít celou situaci řádně zdokumentovanou a podloženou, aby v případném soudním sporu unesl důkazní břemeno,“ říká Janšová. Podle právničky je proto nejlepší snažit se věc vyřešit interně.

Její právní pomoc vyhledala například řada šikanovaných učitelů. „Ve školách se šikana projevuje soustavným znevýhodňováním při stanovení a změnách rozvrhu, účastí na mimoškolních aktivitách nebo shazováním pedagoga před žáky a podobně,“ popsala Janšová.

„Šikana má dopady na psychiku zaměstnance a s ohledem na celkový čas, který zaměstnanec na pracovišti stráví, může mít vliv také na jeho osobní život a zdraví,“ dodává Jiří Macíček z úřadu inspekce práce.

Specifikum šikany spočívá v tom, že ani po zásahu ze strany odborů nebo soudu se situace pro zaměstnance nemusí zlepšit. „V takových případech bývají narušeny mezilidské vztahy. Setrvávání dotčeného zaměstnance na pracovišti nemusí být vnímáno pozitivně,“ konstatoval Macíček.

Odešel bývalý ministr školství Eduard Zeman

PRAHA Velký podporovatel nynějšího prezidenta Miloše Zemana a ministr školství v jeho někdejší vládě zemřel v neděli večer po dlouhém souboji se zhoubnou nemocí. Bylo mu 69 let.

Eduard Zeman byl politikem, který se školstvím zabýval dlouhodobě a byl v tomto směru nepřehlédnutelný. Za jeho působení v čele resortu v letech 1998 až 2002 vzbudila diskuse zejména zakázka na akci Internet do škol, kterou ministerstvo zadalo jediné firmě. Úředníci se tehdy odvolali na časovou tíseň. Později se ukázalo, že resort v projektu za sedm miliard nevhodně investoval a plnění smluv nekontroloval. Podezření ze zmanipulování soutěže a korupce se ale nepotvrdilo.

Během svého působení ve funkci na sebe Zeman upozornil i návrhem na postupné zrušení víceletých gymnázií. V poslední době se bývalý ministr věnoval

Eduard Zeman FOTO ČTK

práci prvního školského ombudsmana, kterým byl v letech 2014 až 2016. Jeho úkolem bylo řešit stížnosti, kterými se nemůžou zabývat ministerstvo ani Česká školní inspekce. Tématem byla například školní šikana.

Absolvent česko-budějovické pedagogické fakulty nejprve učil na základní škole a na gymnáziu. Do politiky se zapojil už v listopadu 1989 jako člen Občanského fóra učitelů. Do ČSSD vstoupil Eduard Zeman v roce 1990, v letech 1992 až 2006 byl poslancem.

Na podzim 2009 se stal členem přípravného výboru a později mluvčím Strany práv občanů – Zemanovci (SPOZ). Byl výrazným podporovatelem kandidatury Miloše Zemana na úřad prezidenta. Za SPOZ také neúspěšně kandidoval do Senátu.

Pohřeb Eduarda Zemana se podle jeho rodiny uskuteční tuto sobotu v Českých Budějovicích. čtk

Horáček chce sbírat podpisy pro soupeře

Jiří Drahoš pomoc odmítá. Jde o šlechetné gesto na pomoc ekonomicky slabším prezidentským uchazečům, nebo o chytrý marketingový tah?

ROBERT SATTLER

PRAHA Prezidentský uchazeč Michal Horáček se rozhodl pomoci svým protikandidátům. Ve svých petičních stáncích chce sbírat podpisy i pro Jiřího Drahoše a Marka Hilšera. Slibuje si, že tím přispěje ke zvýšení demokratického prostředí. Zatímco Hilšer Horáčkovu gesto vítá, Drahoš je považuje za zbytečné a podpisové archy od Horáčkovy týmu přebírat nebude.

Michal Horáček získal potřebných 50 tisíc podpisů už v průběhu května. Přesto nepolevuje a se sběrem pokračuje. Chce předejít riziku, že by po kontrole správnosti podpisů ministerstvem vnitřní mohl spadnout pod požadovanou hranici, jako se to před pěti lety stalo Vladimíru Dlouhému a Tomiovi Okamurovi. Zároveň by rád nashromážděným počtem stanovil nový rekord.

Proč se však rozhodl pomoci

splnit požadovaný limit Hilšerovi a Drahošovi?

„Volby by měly lidem dát možnost výběru z širší palety kandidátů. Soutěžit by se mělo v programech, názorech a osobnostních kvalitách,“ řekl serveru Lidovky.cz textař a někdejší bookmaker. Dodal, že kritérium sebraných podpisů nepovažuje za významné.

„Bude dobré podpisy pro všechny shromáždit co nejdříve, abychom se mohli začít věnovat skutečně politickým tématům,“ doplnil. Petiční archy se jmény protikandidátů by se na jeho stáncích měly objevit nejpozději 1. července.

Drahoš nemá zájem, Hilšer je rád

Lékař Marek Hilšer považuje Horáčkovu aktivitu za šlechetnou podporu demokratické společnosti a pomoc kandidátům s menší

50 tisíc podpisů nasbíral Horáček již v květnu FOTO MAFRA - FRANTIŠEK VLČEK

ekonomickou silou. Naopak bývalý šéf Akademie věd Drahoš je podle slov své mluvčí Lenky Pastorčákové v rozpacích.

„Panu Horáčkovu za jeho iniciativu děkujeme, ale považujeme ji

za zcela zbytečnou, spíše narušuje náš systém přímé komunikace s dobrovolníky a sympatizanty,“ komentovala Pastorčáková Horáčkův nápad. Na cizím stánku prý volební tým bývalého šéfa Akade-

mie věd nedokáže ovlivnit, kdo a jak s podporovatelem hovoří.

„Samí o dosažení rekordu neusilujeme, sběr podpisů není soutěž, proto jsme také zvolili odlišnou strategii než například pan Horáček,“ dodala Drahošova mluvčí.

Že by potřebného počtu podpisů nedosáhl, se Drahošův tým neobává. Dosud se mu podařilo posbírat zhruba 30 tisíc podpisů, Hilšer jich má sedm tisíc.

Ovčáček: „šikovný postup“

Michal Horáček zároveň uvedl, že dalšímu konkurentovi, současnému prezidentovi Miloši Zemanovi, pomáhat nebude. „Hodnoty, které reprezentuje, jsou neslučitelné s těmi, které zastávám já,“ poznamenal.

Podle hradního mluvčího Jiřího Ovčáčka dává Horáček svým krokem zřetelně najevo, že z trojice dle průzkumu Zemanových

největších soupeřů se považuje za favorita. „Z jeho strany jde v každém případě o zcela legitimní a zároveň z hlediska vlastní propagace velmi šikovný postup,“ uvedl Ovčáček pro Lidovky.cz. Informací, kolik má Zeman dosud posbíráno podpisů, prý nedisponuje.

Vedle zmíněné čtveřice svou prezidentskou kandidaturu oznámil také někdejší poslanec Věci veřejných Otto Chaloupka, bývalý šéf kabinetu premiéra Jiřího Rusnoka Karel Štögl, podnikatel Igor Sládek nebo sochař Emil Adamec. Zájem projevil předseda strany republikánů Miroslav Sládek či aktivista Jana Yngland Hrušková. Podle informací LN minulý týden nabídl miliardář Pavel Sehnal, který se pokouší oživit ODA, kandidaturu rovněž Vratislavu Kulhánkovi, někdejšímu šéfovi automobilky Škoda Auto.